

Bedrijfsvoering

Financien

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Actualisatie inzake lange termijn financiering
Stedin

datum 23 augustus 2022
bijlage(n) 5

1. Inleiding

Lange termijn financiering

Vanaf 2019 bent u door het college op verschillende momenten geïnformeerd over de ontwikkelingen bij netbeheerder Stedin over het thema 'lange termijn financiering'. Daarbij is aangegeven dat Stedin vanwege haar forse investeringsopgave in de energietransitie behoefte heeft om nieuw (eigen) vermogen aan te trekken. De afgelopen jaren hebben Stedin en de Aandeelhouderscommissie (AHC) onderzoek gedaan naar en intensief overleg gevoerd over de invulling van de kapitaalbehoefte. De AHC heeft zich hierbij juridisch en financieel laten adviseren door diverse externe partijen. In 2021 hebben de meeste van de huidige 44 aandeelhouders de eerste tranche van de totale kapitaalbehoefte van Stedin gefinancierd met € 200 miljoen via de uitgifte van cumulatief preferente aandelen¹ door Stedin. De gemeente Rijswijk heeft in 2021 voor bijna € 6,8 miljoen aan cumulatief preferente aandelen Stedin gekocht, waarvoor jaarlijks dividend wordt ontvangen.

Begin 2022 is door Stedin in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) een geactualiseerde kapitaalbehoefte vastgesteld op afgerond € 1,8 miljard voor de periode tot 2030. Invulling van € 1,8 miljard kapitaalbehoefte geeft voldoende financiële ruimte om de energietransitie te faciliteren en het beheer en onderhoud op het juiste niveau te kunnen doen.

Stedin werkt middels een drietal sporen aan het financieringsvraagstuk:

1. Wendbaar, slagvaardig en kosteneffectief opereren;
2. Uitbreiding en versterking gemeentelijke en provinciale aandeelhouders;
3. Versterking van de kapitaalbasis door het Rijk.

Naar aanleiding van gesprekken met het Rijk over de uitdagingen waar de netbeheerders voor staan en mogelijke oplossingen, hebben de minister voor Klimaat en Energie en de minister van Financiën een Kamerbrief naar de Tweede Kamer gestuurd (zie bijlage Kamerbrief Nachtwacht). In deze brief gaan beide ministers in op de kapitaalbehoefte van de drie grote regionale netwerkbedrijven Alliander, Enexis en Stedin en de rol die het Rijk daarbij kan hebben.

¹ Cumulatief preferente aandelen: vast dividend percentage van jaarlijks 3% op de inleg, de dividendaanspraak blijft staan wanneer uitkering in enig jaar niet mogelijk is (cumulatief), de uitkering krijgt voorrang op het dividend van de huidige gewone aandelen (preferent).

In de bijlagen treft u de meest recente (Kamer)brieven met de laatste ontwikkelingen over de financiering van de regionale netwerkbedrijven van de ministers en de AHC Stedin aan.

U ontvangt in deze raadsinformatiebrief een actualisatie over de lange termijn financiering van Stedin.

2. Kern informatie

Toelichting op financieringsvraagstuk

Als netbeheerder heeft Stedin de wettelijke en maatschappelijke taak om het energienet in haar verzorgingsgebied veilig, betrouwbaar en betaalbaar te houden. Dit maakt Stedin (en de andere netbeheerders) een essentiële partner voor overheden om klimaatdoelstellingen te realiseren, economische groei mogelijk te maken en de inwoners 24 uur per dag en 7 dagen per week van energie te voorzien. Samen staan Stedin, andere netbeheerders en aandeelhouders voor een grote maatschappelijke opgave en hier is veel geld voor nodig. De komende tien jaar investeert Stedin ongeveer € 8 miljard in het energienetwerk. Om die investeringen te kunnen doen, heeft Stedin een kapitaalversterking nodig van € 1,8 miljard. Optimale samenwerking tussen gemeenten, provincies en Stedin is essentieel om tot juiste keuzes en tijdige ruimtelijke inpassing te komen. Verbreding van de huidige aandeelhoudersbasis en aansluiting met het verzorgingsgebied van Stedin draagt hieraan bij.

In 2021 is rond de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen aangegeven dat er via een drietal sporen wordt gewerkt aan het financieringsvraagstuk, waarbij uiteindelijk alle drie de sporen nodig zijn om tot een structurele oplossing te komen.

Drie sporen beleid

1. Wendbaar, slagvaardig en kosteneffectief opereren.

Stedin werkt continu aan het verder verlagen van de kosten en het verder verhogen van de productiviteit. Stedin is daarin vergeschor met een besparingsprogramma dat de kosten met structureel € 180 miljoen per jaar verlaagt. De grenzen van wat Stedin zelf kan doen om haar bedrijfsvoering zelfstandig zo efficiënt mogelijk te maken, zijn in zicht. Stedin blijft in gesprek met het Rijk over de mogelijkheden die het Rijk ziet voor verdere optimalisatie of samenwerking met andere netwerkbedrijven.

2. Uitbreiding en versterking gemeentelijke en provinciale aandeelhouders.

In 2021 heeft Stedin voor € 200 miljoen aan eigen vermogen opgehaald bij haar aandeelhouders in de vorm van cumulatief preferente aandelen. Dat was de maximale financiële ruimte die de aandeelhouders op dat moment konden bijdragen. In lijn met het besluit van de AvA van begin 2022 wordt voor de invulling van de huidige kapitaalbehoefte van € 1,8 miljard onderzocht of naast het Rijk, tevens niet aandeelhoudende provincies en gemeenten uit het verzorgingsgebied van Stedin bereid zijn het kapitaal van Stedin te versterken. Stedin en de AHC trekken hierin gezamenlijk op en hebben alle gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied aangesproken die nog geen aandeelhouder zijn.

Historische ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat op dit moment 44 gemeenten aandeelhouder zijn, terwijl het verzorgingsgebied van Stedin 6 provincies en 119 gemeenten telt. Gevolg is dat zij bij Stedin geen aandeelhoudersrechten kunnen uitoefenen en niet betrokken zijn bij gesprekken met stakeholders omdat zij geen aandeelhouder zijn in de regionale netbeheerder. Vanuit proportionaliteit en solidariteit lijkt dat Stedin en de AHC geen wenselijke situatie en wordt meer in de kracht van het collectief gedacht, over meerdere overheidslagen, variërend van gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied en het Rijk. Elk van deze partijen heeft baat bij een adequate uitrol van de energietransitie.

3. Versterking van de kapitaalbasis door het Rijk.

Er wordt momenteel gesproken door de drie grote netwerkbedrijven Alliander, Enexis en Stedin en hun aandeelhoudersvertegenwoordigers met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Financiën. In deze gesprekken wordt het publiek belang van een solide elektriciteitsnetwerk onderkend, evenals een toegang tot de kapitaalmarkt tegen redelijke condities. Separaat vinden er gesprekken plaats met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) over de toekomst van de tariefregulering. Het wegnemen van de imperfecties in het bestaande methodebesluit voor elektriciteit kan namelijk een significante impact hebben op de financieringsbehoefte van de netwerkbedrijven. Dit komt omdat investeringen nu gedaan moeten worden, maar pas gedurende de afschrijvingstermijn van gemiddeld 40 jaar worden vergoed via de nettarieven. De methodiek is

daarmee verouderd in deze fase van de energietransitie met voor netbeheerders significant toegenomen investeringen.

Kamerbrief

Naar aanleiding van bovenstaande gesprekken, hebben de minister voor Klimaat en Energie en de minister van Financiën in juli een Kamerbrief opgesteld om de Tweede Kamer te informeren. De Kamerbrief beschrijft de kapitaalbehoefte van de regionale netwerkbedrijven, de mogelijke bijdrage van medeoverheden als aandeelhouder en mogelijke oplossingsrichtingen. De strategische intentie is uitgesproken om een deelneming van het Rijk in de drie netwerkbedrijven (Alliander, Enexis, Stedin) verder te onderzoeken. Er wordt gestreefd naar een robuust beeld eind dit jaar om vervolgens in 2023 tot integrale besluitvorming inclusief daarbij horende dekking te komen, waarbij oog wordt gehouden voor de mate van urgentie bij de netwerkbedrijven.

Aandachtspunt

De omvang van het eigen vermogen van Stedin is beperkter dan van Alliander en Enexis. Een van de redenen is dat de verzorgingsgebieden verschillen en daarmee de investeringsopgaven tussen netbeheerders. De kapitaalbehoefte van Stedin manifesteert zich op kortere termijn (12 maanden) ten opzichte van Alliander en Enexis. Naar verwachting zal er voor het einde van 2022 duidelijkheid zijn met het Rijk over de kapitaaloplossing voor de korte termijn. Het relatief krappe tijdspad wat resteert tot het einde van het jaar is voor Stedin en de AHC een aandachtspunt bij de vervolgesprekken.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

Het opnieuw investeren in Stedin door de gemeente Rijswijk door middel van de mogelijke aankoop van nieuwe aandelen, is op dit moment niet aan de orde. Mocht dit aan de orde komen dan zal daar in het voorjaar 2023 meer duidelijkheid over komen. U ontvangt tegen die tijd een voorstel om al dan niet te investeren in aandelen van Stedin, waarbij een bestuurlijke, politieke en financiële afweging kan worden gemaakt.

Besluitvorming over de lange termijn financiering zal op gezette tijden, maar uiterlijk in het voorjaar van 2023 plaatsvinden. U wordt op de hoogte gehouden van de vorderingen met betrekking tot dit dossier.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester (wnd),

P.M. Schuit

mr.drs. G.A.A. Verkerk

Bijlagen:

- Brief Aandeelhouderscommissie Stedin d.d. 1 juli 2022 – Corsanr. 22.055263 Bijl 140841
- Brief Aandeelhouderscommissie Stedin d.d. 14 juli 2022 – Corsanr. 22.055265 Bijl 140846
- Kamerbrief Nachtwacht (Financiering regionale netwerkbedrijven) – Corsanr. 22.055265 Bijl 140843
- Bijlage 1 bij Kamerbrief Nachtwacht – Onderzochte oplossingsrichtingen – Corsanr. 22.055265 Bijl 140844
- Begeleidende brief Stedin Groep – Corsanr. 22.055265 Bijl 140845